

Titel: Intra-household Allocation of Resources; a Microeconomic Analysis.

Auteur: Simone Dobbelsteen

Gegevens: 122 blz., 1996, proefschrift, Landbouwniversiteit Wageningen, Vakgroep Huishoudstudies.

Toen Simone Dobbelsteen in december 1991 als aio ging werken bij de vakgroep Huishoudstudies was het begrip 'gender kliniek' in Nederland nog onbekend. Het bestuderen van het belang van de voorkeuren van ouders met betrekking tot het geslacht van hun kinderen vormde onderdeel van het programma dat zij zou afwerken gedurende de vier jaar dat haar aanstelling zou duren. Inmiddels is het proefschrift gereed en de hoofdstukken drie en vier zijn gewijd aan 'parental sex preferences.' Ze bevatten, onder meer, een simulatie van de gevolgen die de mogelijkheid tot keuze van het geslacht van kinderen zal hebben op het aantal geboorten in Nederland. Eén van de conclusies luidt, enigszins verrassend, dat dan een kleine stijging van dat aantal op basis van de uitgevoerde analyse dient te worden verwacht.

Het proefschrift geeft een goede indruk van de mogelijkheden om met behulp van kwantitatief economisch onderzoek inzicht te verkrijgen in beslissingen die binnen huishoudens worden genomen. Na een inleidend hoofdstuk wordt aandacht geschonken aan de bestedingen aan voeding van Peruaanse huishoudens. De aandacht is daar speciaal gericht op het, in eerdere studies aangetoonde, onderscheid tussen de effecten van kinderen van het mannelijk en vrouwelijk geslacht op bestedingen. Vervolgens komt het al genoemde onderzoek naar de voorkeuren voor een jongen of meisje aan de orde, dat betrekking heeft op Nederlandse huishoudens. In de hoofdstukken vijf en zes wordt ingegaan op het financieel management van huishoudens, zoals dat tot uiting komt in de wijze waarop beslissingen over kleinere en grotere bestedingen worden genomen. Over deze analyse, die gebaseerd is op Brits datamateriaal, vindt u elders in dit tijdschrift meer.

Het boek is helder geschreven. De econometrische analyses staan centraal, maar nergens wordt de indruk gewekt dat de econometrie als doel in zich zelf wordt gezien. Econometrische modellen worden gebruikt als instrumenten waarmee onderzoek kan worden uitgevoerd naar maatschappelijke verschijnselen en de studie heeft betrekking op een aantal daarvan. Hoewel veel van de onderwerpen die aan de orde worden gesteld ideologisch geladen zijn, ligt de volle nadruk in het boek op het opstellen en toetsen van hypothesen, inclusief een genuanceerde beschrijving van de daarbij bereikte resultaten.

Simone Dobbelsteen is inmiddels werkzaam op het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Jan Rouwendal, Vakgroep Huishoudstudies, Landbouwniversiteit Wageningen

Titel: The role of gender in farming household decision-making in Yaan, South-Western China
Auteur: Huajie Chen
Gegevens: 126 blz., 1996, proefschrift Landbouwuniversiteit Wageningen, Vakgroep Huis-houdstudies en Vakgroep Bedrijfskunde.

Op 21 juni 1996 promoveerde de chinese sociologe Huajie Chen aan de Landbouw-universiteit op de resultaten van een onderzoek, dat in 1992 werd uitgevoerd, naar de rol van vrouwen en mannen in het nemen van agrarische bedrijfsbeslissingen in Yaan, Zuidwest China.

In het eerste gedeelte van het proefschrift wordt de sociologische literatuur over **gender**, agrarische huishoudens, macht en familiale besluitvorming besproken. Voor de analyse van de factor macht wordt gekeken naar de toegang van mannen en vrou-wen tot machtsbronnen. Besluitvorming wordt toegespitst op de vraag door wie welke beslissingen worden genomen. Het besluitvormingsproces blijft buiten be-schouwing en er wordt alleen gekeken naar bedrijfsbeslissingen. De geformuleerde hypothesen hebben betrekking op de relatie tussen de toegang van mannen en vrou-wen tot machtsbronnen enerzijds en de rol van mannen en vrouwen in agrarische bedrijfsbeslissingen anderzijds.

In hoofdstuk 5 wordt het agrarische huishouden in Yaan besproken. De definiëring van huishouden, in menig sociologisch onderzoek problematisch, is simpel. Sinds het opheffen van de communes, heeft de overheid echtparen waarvan tenminste een van de echtelieden een rurale registratie heeft een stuk landbouwgrond toegewezen. Het agrarische huishouden is de groep die de beschikking heeft over zo'n stuk grond. Rurale of urbane registratie bepaalt tevens of men gerechtigd is economische activiteiten in de stad te ontplooiën. De landbouw is niet lucratief en er wordt op neergekeken. De meeste mensen, mannen en vrouwen, zullen proberen een bron van inkomsten buiten de landbouw te vinden. Het hebben van een urbane registratie vergemakkelijkt dit aanzienlijk. Als gevolg van deze omstandigheden kan men niet spreken van **het** agrarische gezinsbedrijf. De auteur onderscheidt vijf typen al naar gelang de feitelijke rol van de man en de vrouw in de dagelijkse bedrijfs- en huis-houdvoering.

De toetsing van de hypothesen laat een verschillend patroon zien voor de vijf ver-schillende typen agrarische gezinsbedrijven. De rol van vrouwen en mannen in het nemen van bedrijfsbeslissingen blijkt meer te maken te hebben met het type gezins-bedrijf dan met de toegang tot machtsbronnen. Wel is het zo dat over het geheel genomen vrouwen meer beslissingen nemen dan mannen en dat vrouwen i.h.a. de beslissingen nemen die te maken hebben met de verzorging en exploitatie van klein vee en pluimvee. Een voor de chinese context specifiek punt is het belang van zoon(s) voor vrouwen. Vrouwen die zoon(s) hebben nemen meer beslissingen dan vrouwen die alleen dochter(s) of geen kinderen hebben, ongeacht type gezinsbedrijf.

Het boek geeft een boeiend beeld van het functioneren van agrarische gezinsbe-

drijven in (Zuidwest) China. Het is wel jammer dat het survey onderzoek niet is aangevuld met kwalitatief onderzoek om het beeld te verlevendigen en de visies van de boeren en boerinnen zelf te kunnen vernemen. Het onderzoek maakt in ieder geval duidelijk dat theorieën over de rol van vrouwen in agrarische gezinsbedrijven zoals die in de westerse literatuur zijn ontwikkeld, niet zonder meer toepasbaar zijn op een land als China.

Anke Niehof, Vakgroep Huishoudstudies, Landbouwniversiteit Wageningen.

Overzicht van recent verschenen publicaties van de vakgroep Huishoudstudies

Bos, Frieda en Mirjam Leutscher. AIDS in the family? Show you care! : a study on home care for AIDS patients in Umzigwane district, Zimbabwe = AIDS nge khaya? Bana lo Mlandu !. Wageningen 1995, 106 pp. ISBN 90-6754-413-2. (CM nr. 06134401, prijs fl. 17,00).

Verstralen, Karin. On whose account...? : a Study on the Impact of Structural Adjustment Policies on Financial Self-Help Activities among Women in Mamobi, a Low-Income Area in Accra, Ghana. Wageningen 1995, 71 pp. ISBN 90-6754-422-1. (CM nr. 06134609, prijs fl. 13,25).

Groot-Marcus, Ans P., José Potting, Nienke M. Brouwer en Kornelis Blok. Households, energy consumption and emission of greenhouse gases. Wageningen 1996. 47 pp. incl. references and list of publications. ISBN 90-6754-448-5. (prijs fl. 15,00 , bestellen door overmaken van dit bedrag naar bankrekening 539509426 t.n.v. Sector L en S, onder vermelding van: HHS 9601. Girorekening ABN AMRO: 824200).

Zwart, S.I. (red). Het perspectief van de cliënt als kwaliteitscriterium van zorg : verslag van een workshop. Wageningen 1996, 39 pp. incl. literatuurverwijzingen. ISBN 90-6754-449-3. (prijs fl. 15,00 , bestellen door overmaken van dit bedrag naar bankrekening 539509426 t.n.v. Sector L en S, onder vermelding van: HHS 9602. Girorekening ABN AMRO: 824200).